

LITTERATUR

"På plats i Gävle"
Daniel Waluszewski
(Walab förlag)

Såväl Rådhuset som Gudinnan har självklara platser i en bok om Gävle. Illustration från boken av Matilda Serholt.

Snabbguide till livet i Gävle – då och nu

En ny bok sammanfattar Gävles historia och nutid i 250 händelser spridda över staden.

GÄVLE Även om utgivningen av den lokalhistoriska litteraturen har minskat betydligt under de senaste åren, finns det i hyllorna så många böcker sedan tidigare att den Gävlebo som vill gräva där hon står har att sysselsätta sig åttskilliga timmar.

Och även om utgivningen har minskat så fylls den ständigt på, om än i en rännil och inte en strid ström. Inte minst via Gästriklands kulturhistoriska förening och deras årsbok och de bidrag som ges till utgivning av annan litteratur av intresse i landskapet.

För den som vill lära sig mer om staden, säg en nyinflyttad Gävlebo, kan det vara svårt att veta var det är bäst att börja. De finns många utmärkta fördjupande böcker, men för att skaffa sig överblick är det inte givet var man ska leta. Ulf Ivar Nilssons böcker med samlade artiklar om diverse lokalhistoriska personer, händelser och fenomen har varit ett tips tidigare, och nu kan även Daniel Waluszewskis "På plats i Gävle" läggas till den listan.

Boken är som en provsmakningsmeny med för Gävle viktiga personer och företeelser, strukturerade i 250 händelser utplacerade över staden som det lätt går att följa via kartor med utsatta nummer.

Nu är kanske varje sådan punkt inte lika relevant, ibland har Daniel Waluszewski fått konstruera en plats för att kunna berätta om en händelse eller person, men idén är smart och med

denna bok går det att som nyinflyttad Gävlebo eller turist att genomföra en egen stadsvandring (annars rekommenderas de utmärkta stadsvandringar som kommunen arrangerar sommartid som förhoppningsvis kommer igång ordentligt nu efter pandemins restriktioner).

Boken är uppdelad efter stadsdelarna (med ny karta för varje del av Gävle), vilket gör att Daniel Waluszewski har tvingats att gräva fram inte bara de mest uppenbara händelserna och kandidaterna. Det gör att boken också kan ge ny information till den som redan nu skulle kunna ställa upp i en tv-frågesport med ämnet Gävle-trivia. Fint att också de ofta förbisedda ytterområdena av kommunen som Forsbacka har fått vara med.

Daniel Waluszewski berättar om de självklara händelserna som bör rymmas i en bok om Gävle, som när hela staden brann ner eller bara en halmböck som i dag, och bland de kända personerna som lyfts fram finns de som alltid nämns – Rolf Lassgård, Thomas Di Leva, Joe Hill, Agnes von Krusenstjerna – men han bjuder även in mindre välbekanta namn som Ingriid Kumlin och Maggie Wibom. Varje händelse presenteras med en kort men informativ text.

Självt har jag turen att vara vara verksam som journalist i den stad där jag är född och växte upp, men det är få i dagens mediebransch som har sådana rötter i bevakningsområdet. Det kan inte vara lätt i den vikariekarusell som har snurrat vilt i Mediesverige de senaste decennierna att komma till en helt ny kommun som reporter. Detta recensionsexemplar av "På plats i Gäv-

Daniel Waluszewski är en utmärkt ciceron i Gävle. FOTO: PRESSBILD

le" hamnar i vår lokalhistoriska bokhylla på redaktionen, och lugna stunder rekommenderas nya medarbetare att bläddra i denna snabbguide till livet i Gävle med information om sådant som alla Gävlebor bör känna till.

Boken rör sig ilka mycket i samtiden som i Gävles lokalhistoria. Det kan vara svårt att tänka att det som vi ser omkring oss i dag och läser om i tidningarna kan stå i framtidens lokalhistoriska kronikor. Skyfallet över Gävle 2021 var en sådan händelse. Några gånger under läsningen fnissar jag till när människor som jag känner i Gävle i dag nämns i samma andetag som lokalhistoriska celebriteter – jag tror inte att de ser sig själva på det sättet.

"På plats i Gävle" har en fin mix av det som är grundläggande fakta om staden och sådant som mer är Gävle-kuriosa av klacksparckarakter. Man har roligt med Daniel Waluszewski som ciceron på Gävles gator.

Kristian Ekenberg

Fem frågor till Daniel Waluszewski ...

... författare till boken "På plats i Gävle" som har kommit ut i dagarna.

Hur kom det sig att du har skrivit denna bok om Gävle?

– Jag är född i Gävle och bodde här som barn. Men mest handlar det om mitt stora intresse för lokalhistoria. Det har hänt så mycket i vår närhet och det finns ofta kopplingar mellan det lokala och välkända historiska skeenden. Sen är jag svag för karaktärer och uppskattar en bra historia.

Är det någon av händelserna i boken som du blev extra förtjust i och hade velat fördjupa dig i?

– Jag har många favoriter, men historien om Sjutton Karlsson, den före detta cirkusartisten som under flera år på 1960-talet bodde i en trasig båthytt på soptippen på Avan har hänt så mycket i jag har fått till en bra spridning över hela kommunen. Ibland kan det ju handla om att en intressant person härstammar från ett ställe utanför stadskärnan.

Så här mycket lokalhistoria samlad visar att Gävle är en anrik stad. Borde Gävleborna vara mer stolta över sin stad?

– Absolut. Det har hänt massor i Gävle genom åren och det finns väldigt många profiler som gjort avtryck långt utanför stadens gränser. Sen är det säkert så för många att hemstaden glittrar lite mer om man inte bor i den.

Du har fått läsa mycket lokalhistoria i din research. Är det någon lokalhistorisk bok som du vill rekommendera som fördjupning?

– Det finns mycket bra Gävlelitteratur. Ulf Ivar Nilsson och Jan Sterner är två som skrivit flera böcker. Sen gillar jag de mer myndighetstorra beskrivningarna av gamla byggnader som man exempelvis hittar i Riksantikvarieämbetets databas Kringla.